

AlpBioEco

Regionalne smernice za izvajanje

PM#2: **Zeliščno pomirjevalno sredstvo**

GZS-ZKŽP in BC Naklo

VSEBINA

UVOD	3
METODOLOGIJA.....	4
OPIS POSLOVNEGA MODELA: ZELIŠČNO POMIRJEVALNO SREDSTVO	5
POSLOVNE IN TRŽNE MOŽNOSTI	5
DODATNE INFORMACIJE IN KONTAKTNI PODATKI	5
OBSTOJEČE STANJE.....	5
STRATEGIJA ZA RAZVOJ BIOGOSPODARSTVA	5
SUROVINE.....	7
OCENA TRGA IN VEDENJA POTROŠNIKOV	7
RAZISKAVE IN RAZVOJ	7
VIRI FINANCIRANJA IN PRAVNI OKVIR	8
DODATNE INFORMACIJE IN ZANIMIVA DEJSTVA, KI SO JIH PODALI ČLANI REGIONALNEGA SVETOVALNEGA ODBORA NA SPLETNIH DELAVNICAH	8
SUMARNI PREGLED	15
SMERNICE ZA DELEŽNIKE	16
PREDNOSTI REGIJE.....	16
PRIPROČILA DELEŽNIKOM ZA IZVAJANJE POSLOVNEGA MODELA	17
SMERNICE ZA MALA IN SREDNJE VELIKA PODJETJA.....	17
OPIS IZVEDBENEGA NAČRTA ZA POSLOVNI MODEL #2: ZELIŠČNO POMIRJEVALNO SREDSTVO	18

UVOD

Te smernice so namenjene malim in srednje velikim podjetjem in ostalim zainteresiranim deležnikom, kot so pridelovalci zelišč, kmetijski svetovalci - specialisti za pridelavo zelišč, oblikovalci politik, študenti, predstavniki raziskovalnih in izobraževalnih ustanov, organizacije za podporo podjetjem, lokalne akcijske skupine (LAS), mediji in ostala splošna javnost, ki jo zanima inovativna in trajnostna pridelava zelišč.

Za namen oblikovanja teh smernic je bil ustanovljen Regionalni Svetovalni Odbor (RSO), ki se je posebej osredotočil na poslovni model št. 2: Zeliščno pomirjevalno sredstvo. RSO so sestavljali strokovnjaki z različnih področij (politika, gospodarstvo, regionalni razvoj, kmetijstvo, proizvodnja hrane, preskrba s hrano, pravni zastopniki interesov). Vsi ti strokovnjaki so svoje strokovno znanje zagotovili na dveh spletnih delavnicah in skupaj razpravljali o uspešni implementaciji poslovnega modela ter navedli konkretne korake za prihodnji razvoj izbranega in preučevanega poslovnega modela.

Člani slovenskega regionalnega svetovalnega odbora (RSO)

Vloga	Ime in PRIIMEK	Podjetje/ Organizacija	Sektor	Mreža
Predsednik	Uroš STRNIŠA	Biotehniški center Naklo	R&R, višje izobraževanje	mednarodna
Članica RSO	Mihela ŠPELKO	Biotehniški center Naklo	R&R, višje izobraževanje	mednarodna
Članica RSO	Martina KRAMARIČ	Biotehniški center Naklo	R&R, višje izobraževanje	mednarodna
Član RSO	Mario PLEŠEJ	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	Odločevalci politik	mednarodna
Članica RSO	Polona STRAJNAR	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	Odločevalci politik	mednarodna
Članica RSO	Janja KREITMAYER MCKENZIE	Ministrstvo za okolje in prostor	Odločevalci politik	mednarodna
Članica RSO	Tatjana ORHINI VALJAVEC	Ministrstvo za okolje in prostor	Odločevalci politik	mednarodna
Članica RSO	Jana BERGANT	Bonistra d.o.o	Predstavnica podjetništva	mednarodna
Članica RSO	Dr. Alenka ROŽAJ BRVAR	EGIZ-Slovensko Inovacijsko Stičišče, SRIP Zdravje Medicina	Evropsko gospodarsko interesno združenje	mednarodna
Članica RSO	Nina Barbara KRIŽNIK	GZS-ZKŽP	Zbornica	mednarodna
Članica RSO	Dr. Vesna MILIČIČ	GZS-ZKŽP	Zbornica	mednarodna

METODOLOGIJA

Vsi člani regionalnega svetovalnega odbora so zagotovili svoje strokovno znanje na dveh spletnih delavnicah, v okviru katerih so razpravljali o uspešnosti vpeljave izbranega poslovnega modela v poslovno prakso in razmišljali o nadaljnjih korakih za prihodnji razvoj poslovnega modela. Prva uvodna spletna delavnica je bila izvedena oktobra 2020. Delavnico je organizirala in izvedla GZS-ZKŽP, ki je na delavnici zagotovila osnovne informacije o projektu AlpBioEco, izbranem poslovnem modelu ter predstavila projektne aktivnosti in pričakovane rezultate zadnjega delovnega paketa. Člani RSO so razpravljali o trenutnih razmerah, povezanih z biogospodarstvom v regiji. Na koncu je izbrani certificirani Lego Serious Play trener podal vse potrebne informacije o vsebini in poteku druge ustvarjalne delavnice po metodi Lego Serious Play.

**Regionalni svetovalni odbor
(RSO)**

2 delavnici

**Regionalne
smernice**

Delavnica 1:
trenutno stanje v
regiji & poslovni
model

Ustvarjalna
delavnica: razvoj
regionalnih smernic
za izvajanje

Na drugi spletni ustvarjalni delavnici (Lego Serious Play), ki je bila novembra 2020, so člani RSO razpravljali o možnem nadaljnjem razvoju izbranega poslovnega modela in postavili temelje za oblikovanje regionalnih izvedbenih smernic.

Člani RSO so imenovali predsednika, ki je bil odgovoren za predstavitev in razpravo izdelanih priporočil na transregijski spletni delavnici, ki je potekala decembra 2020. Na tej delavnici so bile predstavljene regionalne izvedbene smernice in projektne regije kot vzorčne regije za druge regije v širšem alpskem prostoru. Na delavnici je bil obravnavan okvir za oblikovanje nadnacionalnih izvedbenih smernic.

**Predsednik RSO
(1 oseba)**

**Transregijski
svetovalni odbor**

1 delavnica

**Transnacionalne in
transregijske
smernice**

Transregijska
delavnica

OPIS POSLOVNEGA MODELA: ZELIŠČNO POMIRJEVALNO SREDSTVO

Pridelava in predelava zelišč v zeliščne produkte je zelo obetavna alternativa obstoječim medicinskim produktom, ki pripomorejo k zdravljenju kožnih bolezni. Pri projektu smo sodelovali s predstavnicjo majhnega slovenskega podjetja, ki prideluje in predeluje avtohtona zelišča v naravne zeliščne izdelke, kot so eterična olja in hidrolati. Cilj je bil pridobiti globlje znanje o možnostih pridelave in predelave zelišč v Sloveniji, zlasti v Slovenski Istri, kjer naravne danosti omogočajo pridelavo avtohtonih sredozemskih zelišč, kot sta laški smilj, imenovanega tudi nesmrtnica (lat. *Helichrysum italicum*) in melisa (lat. *Melissa officinalis*). Eterična olja in hidrolati narejeni iz avtohtonih zelišč so še posebej dobri za odpravljanje težav s kožo, saj delujejo na vezivno tkivo kože ter kot razkužilo in blag antiseptik. Pridelava zelišč je del poslovnega modela. Drugi del je povezan s predelavo zelišč, to je parno destilacijo zelišč in proizvodnjo končnih izdelkov hidrolatov in eteričnih olj. Tretji del poslovnega modela obsega postavitev majhnega destilacijskega centra v slovenski Istri s priročnimi laboratorijskimi in izobraževalnimi vsebinami. Poslovni model tako združuje pridelavo zelišč, s katero se ohranja značilna kulturna krajina slovenske Istre, in ustvarjanje novih možnosti za zaposlitev na tem območju. Poleg tega z destilacijo laškega smilja in drugih zelišč nastane tudi odpadni rastlinski material, ki ga je mogoče nadalje uporabiti kot kompost ali iz njega narediti pelete za ogrevanje.

POSLOVNE IN TRŽNE MOŽNOSTI

Naravni zeliščni izdelki iz lokalno pridelanih avtohtonih zelišč imajo odlične poslovne in tržne možnosti na lokalni in nacionalni ravni v Sloveniji, saj sta izvor in poreklo pomembna dejavnika odločanja potrošnikov pri nakupu teh izdelkov. Poleg tega je odlična poslovna priložnost tudi prodaja teh izdelkov prek interneta (mednarodna distribucija), lekarn in specializiranih lokalnih trgovin. Druga odlična poslovna priložnost je postavitev majhnega destilacijskega centra z majhnimi laboratorijskimi in izobraževalnimi vsebinami, kot so predstavitvene enote, predavanja in praktične delavnice, vse v zvezi s pridelavo in predelavo zelišč s ciljem povezati lokalne pridelovalce zelišč in strokovnjake na istem mestu ter omogočiti prenos znanja in praktičnega znanja na tem področju. Kar zadeva trajnost in zeleno gospodarstvo v industriji predelave zelišč, se lahko svež rastlinski material po destilaciji uporablja kot kompost ali kot surovina za proizvodnjo peletov za ogrevanje. To predstavlja dodatno poslovno in tržno priložnost za lokalne proizvajalce zelišč, in posredno za razvoj lokalnega gospodarstva.

DODATNE INFORMACIJE IN KONTAKTNI PODATKI

Dodatne informacije o poslovnem modelu zeliščnega pomirjevalnega sredstva najdete tukaj.

Če želite dobiti več informacij o tem poslovnem modelu ali o naših povezanih raziskovalnih dejavnostih, se lahko obrnete na naslednje projektne partnerje AlpBioEco iz Slovenije:

- GZS-ZKŽP/ Dr. Vesna Miličič/e-pošta: zivilska.ind@gzs.si | https://www.gzs.si/zbornica_kmetijskih_in_zivilskih_podjetij
- BC Naklo/Uroš Strniša/e-pošta: uros.strnisa@bc-naklo.si | <http://www.bc-naklo.si/>

Za razvoj tega poslovnega modela smo sodelovali z naslednjim podjetjem iz Slovenije:

Bonistra d.o.o. /Jana Bergant/e-pošta: jana@bonistra.si /<https://www.bonistra.si/>

OBSTOJEČE STANJE

STRATEGIJA ZA RAZVOJ BIOGOSPODARSTVA

Slovenija nima posebne nacionalne strategije za razvoj biogospodarstva. Na tej točki je področje biogospodarstva v Sloveniji razdrobljeno in ga pokrivajo različna ministrstva. To področje še ni centralizirano in je ne vodi ena vladna institucija. Trenutno to področje delno pokrivajo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za izobraževanje,

znanost in šport ter Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Obstaja več strategij in pobud, ki so povezane s krožnim gospodarstvom in biogospodarstvom. Te strategije in pobude so:

- **BIOEAST iniciativa**, je bila ustanovljena leta 2014 s ciljem pospeševanja razvoja krožnega biogospodarstva temelječega na znanju in sodelovanju, da bi okrepili vključujočo rast v državah BIOEAST in ustvarili nova delovna mesta z dodano vrednostjo, zlasti na podeželju, ob ohranjanju ali celo krepitvi okoljske trajnosti. Povezava do spletne strani: <https://bioeast.eu/>
- **Projekt BIOEASTsUP (Obzorje 2020)** ki je sofinanciran s sredstvi iz raziskovalnega programa Obzorje 2020 RUR-2019-1 od leta 2019 dalje in ki združuje različne vladne zainteresirane strani v enajstih osrednje vzhodnoevropskih državah, s poudarkom na dnevni redih njihovih vlad, kmetijsko-živilskem sektorju in podpori nacionalnim biogospodarskim strategijam. Da bi pod okriljem biogospodarstva dosegli cilj EU glede krožnosti in trajnosti, projekt razvija odprto in vključujočo platformo, ki jo vodi skupnost. Platforma je namenjena doseganju širšega kroga skupnosti na ravni držav članic. Povezava do spletne strani: <https://bioeast.eu/bioeastsup/>
- **Circular Change** je zasebna neprofitna organizacija z močno mednarodno mrežo, in predstavlja vstopno točko za projekte krožnega gospodarstva po Evropi. Ustanovljena je bil leta 2015 in spodbuja dialog med različnimi zainteresiranimi deležniki, spodbuja nove pripovedi, ureja interese, izmenjuje znanje in omogoča inovacije na področju zelenega in krožnega gospodarstva. Povezava do spletne strani: <https://www.circularchange.com/about>
- **Kažipot prehoda v krožno gospodarstvo Slovenije** je bil objavljen Aprila 2018 s strani Vlade Republike Slovenije in Ministrstva za okolje in prostor. Kažipot zajema različna osrednja področja, kot so zelena delovna mesta, zelena javna naročila, spodbujanje naložb v krožne poslovne modele, vključevanje krožnega gospodarstva v celotno vertikalno izobrazbo in ekonomsko diplomacijo. Ena od zavez je vzpostavitev nacionalnega krožnega vozlišča. Povezava do spletne strani: https://static1.squarespace.com/static/5b97bfa236099baf64b1a627/t/5c63f4bc9b747a36d2955eb3/1550054676638/kazipot_SLO_26apr_FINAL.pdf
- **Okvirni program za prehod v zeleno gospodarstvo**, je bil sprejet leta 2015 s strani Vlade Republike Slovenije. Skupaj s tem je bila ustanovljena medresorska delovna skupina, ki nadzoruje izvajanje zastavljenih ukrepov. Za izvajanje okvira je vlada ustanovila tudi Partnerstvo za zeleno gospodarstvo Slovenije z zainteresiranimi deležniki iz gospodarstva, nevladnimi organizacijami in lokalnimi skupnostmi. Okvirni program je še posebej povezan s kmetijstvom, zgradbami in gradbeništvo, izobraževanjem, energetiko, gozdarstvom, odpadki in vodo (tradicionalni sektorji). Povezava do spletne strani: https://www.greencycle.si/wp-content/uploads/2018/01/opzg_akcijski_nacrt_in_nacrt_aktivnosti.pdf
- **Resolucija o nacionalnem programu o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva »Naša hrana, podeželje in naravni viri od leta 2021«**, je bila sprejeta januarja 2020 s strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Eden od ciljev je tudi razvoj trajnostnega in krožnega biogospodarstva v kmetijskem in živilskem sektorju. To je odlična priložnost za razvoj podeželja s ključno vlogo za sektorje, ki prepoznavajo in zagotavljajo biomaso kot pomembno biogospodarsko surovino. Biogospodarstvo prispeva h krožnemu gospodarstvu, ker spodbuja trajnostno in učinkovito izkoriščanje obnovljivih virov v snovno in energetsko zaprtih zankah brez odpadkov. Hkrati je treba posebno pozornost nameniti zmanjševanju živilskih odpadkov v celotni verigi preskrbe s hrano. Povezava do spletne strani: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO125>
- **Strategijo razvoja Slovenije 2030**, je sprejela Vlada Republike Slovenije 7. decembra 2017. Strategija vključuje cilje trajnostnega razvoja za uresničitev globalnega razvojnega načrta, določenega v Programu OZN za trajnostni razvoj 2030 (Agenda 2030). Nujno je treba znatno povečati soodvisnost in usklajenost med sektorskimi politikami in razvojnimi zainteresiranimi stranmi na različnih ravneh, spodbujati vključujoč dialog, vzpostaviti tesne povezave med

ukrepi in ustvariti podporno okolje za učinkovito izvajanje strategije. Med številnimi cilji strategija obravnava tudi prehod na nizkoogljično krožno gospodarstvo, ki bo ustvarilo nova delovna mesta na trgu dela. Zato bo ključnega pomena pridobivanje novih znanj in veščin, da bi okrepili inovativnost, produktivnost in konkurenčnost gospodarstva, kar bo ustvarilo pogoje za višje dohodke, kakovostnejša delovna mesta in bolj vključujočo družbo.

Mnenje članov regionalnega svetovalnega odbora je, da je biogospodarstvo nujno potrebno za doseg zadostne zelene preobrazbe na nacionalni ravni. Razpoložljivi viri države, specializacija in družbeni razvoj so ključni dejavniki, da se to doseže. Vendar Slovenija nima začrtane biogospodarske strategije, ampak gre v to smer z različnimi nameni. V vseh strategijah je znanje ključno gonilo trajnostnega biogospodarstva. Znanje je podlaga za raziskave, inovacije in razvoj, ki je potrebno za skupno izvajanje in optimizacijo bio osnovanih verig vrednosti in je zato ključnega pomena za uspešen razvoj biogospodarstva v prihodnje.

SUROVINE

Po navedbah predstavnice podjetništva in članice regionalnega svetovalnega odbora v Sloveniji ni dovolj surovin za proizvodnjo večjih količin zeliščnih izdelkov in izdelkov, ki izvirajo iz stranskih produktov zeliščarske dejavnosti, kot je npr. izdelava peletov za ogrevanje. V tem trenutku, če želimo povečati proizvodnjo bio osnovanih inovativnih izdelkov, je treba surovine uvoziti iz drugih držav. Eden od ciljev pridelovalcev in predelovalcev zelišč, vključenega v projekt AlpBioEco, je povezati lokalne pridelovalce zelišč v eno lokalno zeliščno zadrugo in sčasoma v večjo regionalno zadrugo, da bi bili bolj trajnostni in konkurenčni na trgu ter da bi lahko pridobili dovolj surovin za proizvodnjo zeliščnih izdelkov. Nekateri manjši lokalni proizvajalci zelišč se že zanimajo za zagotavljanje surovin za predelavo zelišč, vendar je predstavnica podjetništva kljub temu morala vzpostaviti kontakt s proizvajalci zelišč v sosednji državi. Dolgoročno so nacionalna in čezmejna sodelovanja bistvena za doseganje tržnega in poslovnega uspeha pri pridelavi in predelavi zelišč.

OCENA TRGA IN VEDENJA POTROŠNIKOV

Dandanes se zavedanje potrošnikov o lokalnih in bio osnovanih proizvodih povečuje. Potrošniki iščejo visoko kakovostne izdelke, ki so narejeni iz lokalnih sestavin in so tudi cenovno dostopni. Potrošniki bodo zahtevali sebi prilagojene izdelke, ki bodo obravnavali zgolj njihov zdravstveni problem. Da bi dosegli dober tržni položaj teh izdelkov, je ena od rešitev personalizirano trženje, ki temelji na dobrem pristopu »pripovedovanja zgodbe«. Drugi zelo pomemben vidik je, da so izdelki bolj zaupanja vredni, če so podprti z rezultati znanstvenih raziskav. Potrošniki so bolj pripravljeni kupiti izdelke iz zelišč, če njihove učinke uporabe podpirajo rezultati resnih znanstvenih raziskav.

RAZISKAVE IN RAZVOJ

Predstavnica podjetja in članica regionalnega svetovalnega odbora že uspešno sodeluje z dvema slovenskima univerzama, Univerzo v Ljubljani, Fakulteto za farmacijo in Univerzo na Primorskem. Skupaj delajo na raziskavah karakterizacije laškega smilja in njegovih učinkih na nekatere zdravstvene parametre za posameznike, ki so vključeni v študijo. Dodana vrednost projekta bodo znanstveno opredeljeni in značilni izdelki iz laškega smilja, predvsem z vidika antioksidativnega potenciala in protivnetnega mehanizma. Poleg tega bo cilj raziskave razvoj novega izdelka iz laškega smilja (zeliščni čaj), raziskani pa bodo tudi njegovi učinki na zdravje posameznika.

Informacije o sodelovanju med podjetjem in raziskovalnimi institucijami so javnosti na voljo na spletni strani fakultete in na spletni strani podjetja.

1. <https://www.famnit.upr.si/sl/izobrazevanje/projekti/projekti17-20/smilj/#heading1>
2. <https://www.histriabotanica.si/?p=253>

Predstavnica podjetja je izrazila pripravljenost za nadaljnje sodelovanje z nacionalnim Kemijskim inštitutom in Inštitutom Jožef Stefan. Prepričana je, da je na voljo veliko možnosti za sodelovanje, predvsem za raziskovanje uporabne vrednosti zelišč pri pridelavi zelišč in nadaljnjih analiz zeliščnih spojin.

VIRI FINANCIRANJA IN PRAVNI OKVIR

Razvoj bio osnovanih in inovativnih rešitev je mogoče (so)financirati iz različnih virov, kot so:

- Program razvoja podeželja 2014-2020 (Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano) (<https://program-podezelja.si/sl/kaj-je-program-razvoja-podezelja-2014-2020>)
- Finančna podpora strateškim razvojnim in inovacijskim partnerstvom (SRIP) na prednostnih področjih pametne specializacije" (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo)
- Strukturni in investicijski skladi (Služba Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko)
- SID banka financiranje MSP (<https://www.sid.si/>)
- Slovenski podjetniški sklad (<https://podjetniskisklad.si/sl/>)
- Slovenski regionalno razvojni sklad (<http://www.regionalnisklad.si/>)
- Eko sklad (<https://www.ekosklad.si/>)
- Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije (<https://www.srips-rs.si/>)
- Zasebni kapital (Angelski kapital)

DODATNE INFORMACIJE IN ZANIMIVA DEJSTVA, KI SO JIH PODALI ČLANI REGIONALNEGA SVETOVALNEGA ODBORA NA SPLETNIH DELAVNICAH

Z individualnim in skupinskim delom na spletni delavnici Lego Resna Igra (LRI) smo za izbrani poslovni model zeliščnega pomirjevala poiskali konkretne izzive, priložnosti in potrebne spremembe regulatornega in širšega zunanjega poslovnega okvira v luči biogospodarstva in spoštovanja načel krožnosti, vse s ciljem realizacije tega modela v naslednjih 3 letih. Prav tako smo opredelili današnje priložnosti in ovire ter namesto identificiranih ovir poiskali nove rešitve in ideje za prihodnost.

Po predstavitvi ustvarjenih LEGO® modelov in dodatni izmenjavi mnenj znotraj skupine smo opredelili **4 ključne elemente** poslovnega modela:

- Pridelava & predelava zelišč
- Izobraževanje & Podjetništvo
- Turizem & industrija dogodkov & zdravstveno terapevtska dejavnost
- Strateški management poslovnega modela

Slika 1: Lego podoba slovenskega poslovnega modela, ki jo je pred delavnico pripravila certificirana LSP trenerka na podlagi opisov poslovnega modela in rezultatov prvega spletnega srečanja s člani RSO v oktobru 2020.

V zaključnem izzivu smo za opredeljena 4 ključna področja poslovnega modela (pridelava & predelava zelišč; izobraževanje & podjetništvo; turizem & industrija dogodkov & zdravstveno-terapevtska dejavnost; strateški management poslovnega modela) iskali konkretne ideje in ukrepe, ki bi jih lahko vsak udeleženec realiziral v naslednjih 3 – 6 mesecih.

PRVI SKLOP – PRIDELAVA IN PREDELAVA ZELIŠČ

PRILOŽNOSTI, PREDNOSTI DANES	IZZIVI, IDEJE ZA PRIHODNOST
Avtohtone vrste zelišč	Ciljni raziskovalni projekti (CRP) za namene povezovanja raziskovalcev in kmetov
Raziskave, podobno kot za oljke	Razvoj podeželja, tudi preko LAS (lokalnih akcijskih skupin)
Vzpostaviti sistem sledenja izvora sadik (track & trace)	
Investicije v predelavo	
Zeliščna zadruga (kot odkupna postaja)	
Nova destilarna za okoliške kmete	
Povezovanje in izmenjava znanj med pridelovalci in predelovalci	

DRUGI SKLOP – POVEZOVANJE IZOBRAŽEVANJA IN PODJETNIŠTVA

PRILOŽNOSTI, PREDNOSTI DANES	IZZIVI, IDEJE ZA PRIHODNOST
NPK za zelišča	Več in bolj učinkovita komunikacija med vsemi deležniki
Razvoj inovativnih izdelkov	Več dialoga in povezovanja
Širjenje znanja med mladimi	Vzpostavitev demonstracijskih centrov
Ponovna aktivacija medpodjetniških centrov v biotehničnih izobraževalnih institucijah	Preučiti priložnosti učnih kmetij (čeprav kot ukrep niso zaživele)
Povezovanje izobraževalnih, raziskovalnih in državnih institucij (ministrstva)	

TRETJI SKLOP – TURIZEM & INDUSTRIJA DOGODKOV & ZDRAVSTVENO-TERAPEVTSKA DEJAVNOST

PRILOŽNOSTI, PREDNOSTI DANES	IZZIVI, IDEJE ZA PRIHODNOST
Turizem v smislu ohranjanja Istre kot zelene, avtohtone	
Povezovanje z drugimi lokalnimi ponudniki	
Ohranjanje srčnosti te dejavnosti, kjer je v ospredju človek	
Center za sprostitve poslovnežev (green, smart)	
Terapevtski centri za zdravstvene namene	

ČETRTI SKLOP – STRATEŠKI MANAGEMENT POSLOVNEGA MODELA

PRILOŽNOSTI, PREDNOSTI DANES	IZZIVI, IDEJE ZA PRIHODNOST
Nujno oblikovati dolgoročno strategijo in oceniti realnost izvedljivosti	Vzpostaviti vizijo, strategijo, določiti partnerje, vire financiranja in terminski / izvedbeni načrt
SRIP zdravje in medicina lahko nudi strokovno pomoč in svetovanje / prav tako ostale strokovne institucije	Zagotoviti povezovanje pravih subjektov pri viziji in strategiji (ministrstva, izobraževalne, raziskovalne institucije...)
Strategija naj temelji na drugačnosti, posebnosti, butičnosti (zakladnica znanja za vse v Istri / obdelana, zelena Istra)	Izkoristiti obstoječe SRIP-e

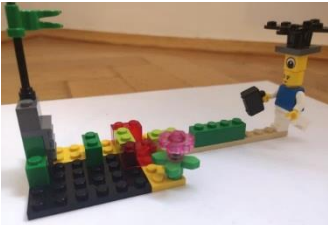

NEKAJ ZANIMIVIH IZJAV ČLANOV RSO MED PRVO SPLETNO DELAVNICO V OKTOBRU 2020

»Kaj povezuje s pojmom biogospodarstvo?«	
Predstavnik 1 gospodarstva	»S pojmom biogospodarstvo povezujem inovacije, zeleno, nove poslovne modele in seveda finance. Biogospodarstvo je izrazito interdisciplinarna panoga, ki povezuje tako kmetijstvo, okolje, finance, gospodarstvo. In tukaj bo nujno potrebno najti sinergije.«
Predstavnik 2 gospodarstva	»S pojmom biogospodarstvo povezujem razvojno priložnost za nova delovna mesta, predvsem pa v smislu brez odpadkov in pa zgolj uporaba biomaterialov.«
Predstavnik EEIG 1	»S pojmom biogospodarstvo povezujem bio osnovane izdelke in druge izdelke oziroma tudi surovine, ki jih imamo v Sloveniji in bi jih lahko bolje izkoristili za njihovo predelavo na trajnostni način. In da bi znali surovine, ki so izvirne kot npr. zelišča, jabolka, orehe, predelati na trajnostni način in prodati tudi v tujini.«
Predstavnik EEIG 2	»Zavedanje prebivalstva se izboljšuje in smo malo bolj ponosni na svoje stvari in kupujemo domače. Ne kupujemo samo tujega. In mislim, da je to za naše kmete dobra spodbuda. Pri pridelavi navadnih poljščin zaslužijo dosti manj, kot pa če bi pridelovali zelišča ali kakšne druge kulture z višjo dodano vrednostjo v novih izdelkih. Tukaj vidim veliko priložnost za Slovenijo.«
Predstavnik 1 ministrstva za okolje	»S pojmom biogospodarstvo povezujem učinkovito zapiranje snovnih tokov. V Sloveniji imamo kar precej priložnosti, ki bi jih lahko izrabili in na ta način zmanjšali pritisk na okolje.«
Predstavnik 2 ministrstva za okolje	»Želim, da bi se počasi ali v nekih delih začele dogajati transformacije praks v kmetijstvu, za katere bi bilo dobro, da se spremenijo oziroma za katere se tudi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano trudi, da bi se počasi spremenile. Jaz pojem biogospodarstva povezujem s krožnim gospodarstvom, ker je to eden od pomembnih delov, da v krožnem gospodarstvu povežemo vsa področja, kjer se lahko primerno dela z naravnimi viri, naravo in na sonaraven način ustvarja gospodarske produkte.«
Predstavnik 1 ministrstva za kmetijstvo	»Pojem biogospodarstvo povezujem z gospodarstvom, ki je prijazno do okolja in ki naj bi na dolgi rok prispevalo k ohranjanju narave, večji biotski pestrosti in inovativne ideje, kar je ključno.«
Predstavnik 2 ministrstva za kmetijstvo	»Pojem biogospodarstva povezujem predvsem s priložnostjo za spremembo naše celotne paradigme kako delujemo ali pa kot je bil izum parnega stroja ali izum interneta, ki je zelo spremenil našo družbo. Različne pojme kot npr. prijazen okolju, sonaraven, smo do zdaj uporabljali, ampak stvari, ki smo jih delali so pa predstavljale male korake. Pri biogospodarstvu pa vidim priložnost, da bi res prišli do močne spremembe obstoječih paradig.«
Predstavnik podjetništva	»S pojmom biogospodarstvo povezujem predvsem oblikovanje novih inovativnih izdelkov za uporabnike. Potrebe in okusi uporabnikov se stalno spreminjajo in temu je potrebno slediti in se prilagoditi. Celo zgodbo, celo verigo je potrebno celostno zaokrožiti, da bo tudi gospodarsko zanimiva.«
Biogospodarstvo v Sloveniji – obstoječe stanje	
Predstavnik 2 ministrstva za kmetijstvo	»V okviru CRP projekta, ki pravkar poteka, je eden od ciljev, da se preveri stanje biogospodarstva v Sloveniji. Sicer pa področje biogospodarstva vključuje nova nacionalna strategija razvoja kmetijstva in podeželja, ki je podlaga za pripravo novega strateškega načrta za kmetijstvo. Še vedno ostaja vprašanje in izziv kako bi področje biogospodarstva prenesli na celo gospodarsko verigo.«
	»Ob besedi »počrpati« me kar srh spreleti, ker se gleda samo na to, da se denar porabi, ne pa na to kako se porabi. Malo me je strah, da se denar ne bo porabil za to, za kar bi se moral, torej za potreben premik od starih paradigem, ampak za tisto, kar je najhitreje lahko narejeno, to pa je to kar smo navajeni delati.«
Predstavnik EEIG 2:	»Vse je vezano na posojila, ljudje si ne upajo tvegati in potem so manj uspešni kot bi sicer lahko bili, če bi brez skrbi tvegali. Pametno bi bilo, da bi se povezali in da bi dali priporočila Vladi za širše področje in ne samo za področje visokih tehnologij.«

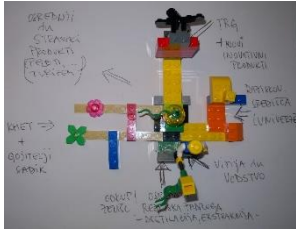

Predstavnik 2 ministrstva za okolje	»Pa vendar je področje biogospodarstva nekako osamljeno. V tem primeru bi morali v debato vključiti tudi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, ki podpira inovacije. V Sloveniji inovacije niso povezane z industrijo. V povezavi z biogospodarstvom v Sloveniji manjka sistemska vpetost in pa podpora inovacijam v povezavi z industrijo.«
Predstavnik podjetništva	»Pridobiti sredstva je res težko. Vsekakor bo za ideje, ki jih želim realizirati potrebno še neko drugo povezovanje in pridobivanje sredstev oziroma soinvestitorjev.«
Razmere na trgu – obstoječe stanje	
Predstavnik podjetništva	»Opažam, da kmetje znajo pridelati, nimajo pa dovolj znanja o tem kako lastne produkte prodati. Tukaj sem prepoznala priložnost v povezovanju in skupen nastop pod enotno blagovno znamko. Sivka in smilj postajata komercialno zelo zanimiva. Predvsem za tiste kmete, ki že nekaj pridelujejo, npr. oljke, trte in jim zelišča predstavljajo neko dopolnilno dejavnost. Ljudje kupujejo naravno kozmetiko, ko vidijo, da je neka resna znanstvena študija v ozadju. Moj cilj je, da v Slovenski Istri poleg pridelave oljk in vina vzpostavimo še tretji steber, t.j. pridelavo/predelavo zelišč, ki se lahko zelo lepo poveže tudi s trajnostnim turizmom.«
Predstavnik EEIG 2	»Potrebujemo velike zgodbe. Če je vse razdrobljeno po manjših projektih in po regijah potem nikamor ne prideš. Če pa imamo eno veliko krovno zgodbo, pa lahko dosežemo bistveno več.«
Raziskave in razvoj – obstoječe stanje	
Predstavnik podjetništva	»Pri svojem delu zelo uspešno sodelujem tako z Univerzo na Primorskem, kot tudi z Univerzo v Ljubljani. Kot potencialni instituciji za sodelovanje vidim tudi Kemijski inštitut in Inštitut Jožef Štefan. Ugotavljam, da se rastlinski odpadni material največkrat uporablja za kompost. Lahko se pa tudi predela v pelete, za kar je potrebno več materiala. Načelom bi se ga dalo uporabiti tudi za izdelavo papirja.«
Predstavnik EEIG 2	»Verjetno bi se lahko odpadni rastlinski material uporabil za proizvodnjo nano celuloze, ki se lahko uporablja kot gradbeni izolativni material za zaščito pred zvokom oziroma hrupom.«
	»SRIP Zdravje Medicina je platforma na kateri se lahko proizvajalci in uporabniki nekako združijo. Na voljo je interdisciplinaren pristop. Pomembno je vedeti kaj trg potrebuje oziroma kaj bo trg potreboval. In na tak način lahko tudi raziskave in razvoj bolj usmerimo in smo že naravnani na to, da dobimo verigo vrednosti in da pridemo do trga.«
Predstavnik 2 ministrstva za okolje	»Največjo oviro za vpeljavo novosti na področju bioplastike podjetjem, ki se ukvarjajo z izdelavo plastičnih izdelkov predstavljajo dolgoročne pogodbe z dobavitelji plastičnih materialov. V bistvu bi se morale vzpostaviti horizontalne in vertikalne povezave. In seveda obenem tudi zagotavljanje zadostnih količin odpadnih surovin.«
Finančna podpora in financiranje – obstoječe stanje	
Predstavnik 2 ministrstva za okolje	»V okviru finančnega sklada za obnovo in razvoj po COVID-19 se pogovarjajo, da naj bi bil znaten del sredstev namenjen zelenemu gospodarstvu in naj bi prednostno financirali projekte, ki imajo dober učinek na okolje. Tukaj bo ogromno priložnosti.«
	»Vsak, ki ima kakšno idejo, bi moral gledati različne Sklade financiranja. Pri tem bi lahko pomagale tudi regionalne razvojne agencije, ki imajo zagotovo več informacij in tudi boljše kanale, da pridejo do ministrstev. Nenazadnje razvojne regije morajo biti vključene v programiranje.«

NEKAJ ZANIMIVIH IZJAV ČLANOV RSO MED LEGO RESNA IGRA SPLETNO DELAVNICO V NOVEMBRU 2020

PRVI DEL: OPIS INDIVIDUALNIH LEGO MODELOV	
Predstavnik 1 gospodarstva	<p>»Poslovni model je možno razviti tudi v relaksacijski center za sprostitvev poslovnežev. Tudi turizem bo šel v novo smer predvsem v smer zelenega turizma, turizem po meri človeka. Vlogo GZS vidim v okviru nadaljnjega mreženja, ne samo na nacionalnem nivoju, ampak tudi na evropskem in svetovnem nivoju.«</p>
Predstavnik 2 gospodarstva	<p>»Vloga GZS je predvsem v tem, da gospe Jani pomagamo pri odpiranju novih tržnih poti, mogoče tudi promociji, da jo vključimo v naše različne projekte in da ji pomagamo pri serijskih nastopih in podobnih aktivnostih, ki so pomembne na našem področju.«</p>
Predstavnik EEIG 2	<p>»Ta poslovni model predstavlja tudi potencialno rešitev za reševanje problematike izgorelosti pri ljudeh, ki je v porastu. In delo v naravi, z zemljo lahko v teh primerih zelo pomaga. Aromaterapija je pa dodatni bonus, če delajo z zelišči in zdravilnimi rastlinami. S tega vidika bi se lahko oblikoval kakšen program. Kmetje bi dobili cenejšo delovno silo. oboleli za izgorelostjo bi pa imeli neposredno korist od tega.«</p> <p>»V okviru SRIP Zdravje Medicina lahko zastavimo strategijo in jo potem predlagamo državi. Mislim, da bi lahko v dokaj kratkem času pripravili ustrezno strategijo, v kateri bi povezali vse akterje v državi. Od ministrstev, do šolskih centrov do pridelovalcev/predelovalcev in pa pri tem seveda vključimo tudi trg.«</p>

<p>Predstavnik 1 ministrstva za okolje</p>	<p>»Moje roke so iz Lego kock kar same sestavile srce, ker je pomembno, da to ostane srčna dejavnost in ne velika industrija. V središče sem postavila gospo Jano kot potencial za učenje in širjenje svojega znanja. Veliko priložnost vidim v povezovanju s ponudniki v regiji.«</p>
<p>Predstavnik 1 ministrstva za kmetijstvo</p>	<p>»S strani ministrstva vidim, da se mora vzpostaviti močan most oziroma vez tudi z institucijami s področja raziskovanja, izobraževanja. Povezavo vidim tudi z žlahtniteljskimi programi. Ministrstvo bi moralo tovrstne aktivnosti spodbujati tudi prek ukrepa dopolnilnih dejavnosti. Eno priložnost vidim tudi v okviru projektov Evropskega partnerstva za inovacije.«</p>
<p>Predstavnik R&R in izobraževalne institucije</p>	<p>»Pomembno je, da je v središču človek. Institucionalne okvire in organizacije je potrebno dobiti skupaj. Danes v tem kompleksnem svetu in pri razvoju takšnih produktov in poslovnih modelov morajo dejansko sodelovati vse institucije. Predvsem je nujno, da bi šolske in razvojne institucije direktno sodelovale. In da bi bili razpisi posebej pripravljeni za pilotne projekte, ki bi spodbujali pilotno proizvodnjo in testiranje produktov pri potrošnikih.«</p>
<p>LSP certificirana trenerka</p>	<p>»Veščina poslušanja je zelo zanemarjena in prevečkrat spregledana.«</p>

<p>Predstavnik podjetništva</p>	<p>»Moje mnenje je, da moramo graditi na lokalnih zgodbah, lokalnih rastlinah, narediti več raziskav in videti kje so naše posebnosti v rastlinah. Tako kot smo recimo naredili na oljkah, kjer smo že svetovno znani po tem kako kvalitetne so istrske oljke in naše oljčno olje. Naše poslovne zgodbe moramo graditi na butičnosti.«</p> <p>»Potrebno je delati na strokovnosti in povezovanju z raziskovalnimi središči. Vse kar je pri kmetih potrebno narediti je, da se jih usmerja v pridelavo avtohtonih zelišč.«</p> <p>»Če nastane en tak regijski destilacijski center, potem imamo ves ta odpadni rastlinski material na eni lokaciji in tukaj imamo možnost izdelave peletov za ogrevanje. Ampak za to so potrebne investicije, zato tega ne morem narediti sama. Ta poslovni model, ki ima središče v destilacijskem centru je možno razširiti tudi na ostale regije v Sloveniji.«</p> <p>»Tudi ta čas v katerem se nahajamo zdaj, nam kaže da so zelišča pomembna tudi za zagotavljanje dobrega počutja. Jaz zato vidim veliko priložnost za ta segment.«</p>
<p>DRUGI DEL: RAZMIŠLJANJE O KONKRETNIH KORAKIH NAPREJ</p>	
<p>Predstavnik EEIG 2</p>	<p>»Ne smemo se pogovarjati samo o 3 ali 6 mesecih, SRIP se recimo pripravlja za 3 leta naprej. Nujno moramo razlikovati med pojmom »strategija« in »vizija«. Vizija je nekaj kar želimo doseči, pa ne vemo kako bomo do tega prišli, strategija je pa načrt kako bomo do tega prišli.«</p> <p>»Vsi deležniki bi povedali, kaj bi lahko prispevali in potem bi se dogovorili kaj se da konkretno narediti v krajšem času in kaj v daljšem času.«</p>
<p>Predstavnik 1 ministrstva za okolje</p>	<p>»V roku 3 do 6 mesecev se mi zdi, da ni nič takega kjer bi kot ministrstvo lahko aktivno sodelovali. Se mi pa zdi dobro, da se v okviru SRIP-a začne delati konkretne korake naprej in da zadeve že nekako funkcionirajo in da so že v toku.«</p>
<p>Predstavnik 1 ministrstva za kmetijstvo</p>	<p>»V 3-6 mesecih bo tudi na našem ministrstvu težko konkretno kaj premakniti naprej. Trenutno se pripravlja novi strateški načrt, kjer je ključno tudi povezovanje in prenos znanja in v tem pogledu naj bi bile ključne tudi demonstracijske kmetije.«</p>
<p>Predstavnik 2 ministrstva za kmetijstvo</p>	<p>»Potreba po sodelovanju med raziskovalci, kmeti je nujno. To potrebo dobro naslavljajo CRP-i, t.i. ciljno raziskovalni projekti, ki se razpisujejo vsaki dve leti. In tam imajo raziskovalci možnost zelo konkretnen problem, ki se pojavlja v kmetijstvu tudi znanstveno raziskovalno preučiti in predlagati rešitve. Obstajajo tudi ukrepi v okviru PRP za spodbujanje sodelovanja (t.i. projekti EIP), potem so še LAS-i in LEADER.«</p>

Predstavnik podjetništva	«V 3-6 mesecih bi lahko poiskali potencialne partnerje, ki jih potrebujemo za izvedbo poslovnega modela in tudi vire financiranja ter preveriti izvedljivost poslovnega modela. Ta strateški načrt je lahko imaginaren, lahko pa tudi že nakazuje možne realizacije v praksi.»
Predstavnik R&R in izobraževalne institucije	»Z vidika izobraževanja opozarjam na institut učnih kmetij, ki smo si ga v Sloveniji pred leti zadali, vendar žal nikoli popolnoma uresničili.«
LSP certificirana trenerka	»V Sloveniji je preko službe za kohezijo ponovno zagnan 4-letni projekt »Podjetno nad izzive«. V 8 regijah po Sloveniji so podjetniški inkubatorji dobili denar za izvedbo podjetniških programov.«

SUMARNI PREGLED

To preglednico so izpolnili člani regionalnega svetovalnega odbora (RSO) na podlagi svojih izkušenj, ocen in ravni znanja s področja biogospodarstva. Ker RSO sestavljajo predstavniki iz različnih strok je ta preglednica dober pregled trenutnega stanja v regiji glede na izbrani poslovni model.

- Izraz »**pretirano/neproblematično**« opredeljuje da so ta področja na voljo do te mere, da nadaljnje delo / raziskave niso potrebne in da se ne pojavijo težave pri izvajanju ali da so zakonodajni pogoji takšni, da jih ni treba več spreminjati za zagotavljanje izvajanja izbranega poslovnega modela v praksi.
- Izraz »**premalo/problematično**« vključuje vsa tista področja, na katerih je potrebno uvesti potrebne spremembe, da bo izbran poslovni model mogoče izvajati v praksi.

	pretirano/ neproblematičen	zadostno	srednje	premalo/ problematično
Surovine v regiji		2	1	2
Proizvajalci surovin v regiji		2	1	2
Trg in potrošnik		1	3	1
Konkurenčni izdelki	1		4	
Trgovec in prodajalec		3		2
Zainteresiran projektni partner			3	2
Potencialni predelovalci in izvajalci poslovnega modela		2	2	1
Raziskovalne institucije s področja poslovnega modela	1	2	2	
Nacionalne raziskave / nacionalni strokovnjaki	1	1	2	1
Mednarodne raziskave / mednarodni strokovnjaki	2		3	
Pravni/zakonodajni okvir		3		2
Glasnik/ambasador poslovne ideje (deležniki / področja / ljudje)		1	1	3
Regionalno financiranje			1	3
Nacionalno financiranje		1	1	3
Mednarodno financiranje	2		2	1
Financiranje raziskav		2	2	1
Financiranje razvoja projektov		2	1	2
Zrelost trga / trženje		1	3	1
Možnosti dodatnega financiranja		1		3

SMERNICE ZA DELEŽNIKE

Te smernice so namenjene malim in srednje velikim podjetjem, pridelovalcem zelišč, svetovalcem kmetov - strokovnjakom za pridelavo zelišč, tistim, ki odločajo o politikah, študentom, predstavnikom raziskovalnih in izobraževalnih ustanov, organizacijam za podporo podjetjem, lokalnim akcijskim skupinam, medijem in drugi splošni javnosti, ki jo zanima inovativna in trajnostna pridelava zelišč.

PREDNOSTI REGIJE

Ena od prednosti regije za pridelavo zelišč so podnebje in razmere v tleh. Slovensko ozemlje je prepoznavno po raznolikih terenih, bogati kulturni dediščini ter bogatih in raznolikih naravnih danostih. Skoraj 90 odstotkov slovenskega ozemlja leži 300 metrov ali več nad morsko gladino, medtem ko ravninska območja v obliki zaprtih dolin in kotlin predstavljajo manj kot 20 odstotkov celotnega ozemlja. Območja z omejenimi možnostmi za kmetijstvo predstavljajo 86,3% ozemlja države, od tega je 72,4% gorskih območij. Slovensko podeželje je zelo heterogeno, odlikujejo ga različne naravne danosti in ovire ter raznolike demografske, gospodarske in socialne strukture. Lega Slovenije med Alpami, Dinarskim gorovjem, Jadranskim morjem in Panonsko nižino je razlog za raznoliko podnebje: v osrednji Sloveniji prevladuje celinsko, na severozahodu alpsko, na obalnem območju in njegovem zaledju pa sredozemsko. Posledično so tudi pokrajine in pogoji kmetijske pridelave raznoliki, prav tako pa tudi kulturne identitete posameznih podeželskih območij. Podeželje v Sloveniji je vedno bolj pomembno z vidika proizvodnje energije iz biomase in drugih obnovljivih virov, kot so vodni viri, ter ohranjanja biotske raznovrstnosti. Pomembno je tudi z gospodarskega vidika, saj se zdaj na podeželskih območjih razvijajo novi gospodarski sektorji, na primer podeželski turizem in druge dejavnosti, povezane z njihovo bogato naravno in kulturno dediščino.

Razlog za izbiro vrednostne verige zelišč je bil v prepoznavanju ogromnih potencialov za pridelavo in predelavo zelišč v regiji. Predvsem v smislu ekološkega kmetijstva in ekološke pridelave zelišč. Pa tudi dobrih tržnih priložnosti za zeliščne izdelke. V letu 2016 je 262 kmetijskih gospodarstev v Sloveniji pridelovalo zelišča na 98,3 ha obdelovalnih površin. Med letoma 2006 in 2016 se je število kmetijskih gospodarstev, ki pridelujejo zelišča, povečalo za 205 gospodarstev, površina zemljišč pa za 86,13 ha. Kljub temu, da so naravogeografske razmere za pridelavo zelišč v Sloveniji ugodne (omogočajo pridelavo dveh tretjin zelišč, ki jih sicer uvozimo), vendar je skupna površina, na kateri se pridelujejo zelišča, še vedno nizka. Kljub temu je celoten obseg pridelave zelišč v Sloveniji, tudi v primerjavi z balkanskimi državami, še vedno izredno majhen.

V obalno-kraški statistični regiji, kjer smo junija 2020 izvedli poslovni obisk, obstajajo območja, ki so bogata z naravnimi habitatmi zdravilnih rastlin, zato je verjetno veliko zelišč nabranih tudi v naravnem okolju, čeprav obstajajo dobri pogoji za profesionalno pridelavo zelišč. Hkrati so v tej regiji številne kmetije registrirale pridelavo zelišč kot dopolnilno dejavnost na kmetiji. Večje število teh kmetij je predvsem v obalnem delu, kar je verjetno povezano tudi z bližino pomembnejših turističnih središč (npr. Piran, Koper, Portorož).

V zadnjem času se povpraševanje po zeliščnih izdelkih, literaturi, različnih delavnicah, izobraževanju, in usposabljanju vse bolj povečuje. Prav tako se povečuje tudi število kandidatov, ki želijo pridobiti nacionalno poklicno kvalifikacijo za pridelovalca zelišč. Znanje je izjemno pomembno, saj je osnova za uspešno delovanje v okviru pridelave in predelave zelišč ter izvedbe poslovnih modelov v praksi. Hkrati pa prenos znanja postaja ena od ponujenih storitev pridelovalcev zelišč in tudi drugih zainteresiranih akterjev, ki to storitev vključujejo v svoj poslovni model in jo uspešno tržijo.

PRIPROČILA DELEŽNIKOM ZA IZVAJANJE POSLOVNEGA MODELA

Čeprav je zeliščna poslovna krajina v Sloveniji trenutno zelo dinamična in vanj nenehno vstopajo podjetniki z zelo inovativnimi poslovnimi modeli, je skrb za nadaljnji razvoj zeliščne poslovne krajine upravičena. Večina sedanjih aktivnih pridelovalcev zelišč-podjetnikov nima pomoči (vse naloge in faze dela opravljajo sami), so stari več kot 45 let in nimajo določenega naslednika. V tem primeru bo morala igrati svojo vlogo tudi država, saj področje pridelave in predelave zelišč še zdaleč ni sistematično urejeno. Dodaten izziv za zeliščno poslovno krajino bo tudi povezava med pridelovalci zelišč-podjetniki. Pomembni koraki bodo potrebni tudi na področju večje integracije pridelave zelišč s sektorjem kulinarike in turizma, kjer nekateri pridelovalci zelišč-podjetniki že prepoznavajo številne poslovne priložnosti. Pridelovalci zelišč-podjetniki pogosto nimajo znanja na področju podjetništva (zakonodaja, trženje, poslovno upravljanje), zato bi bilo smiselno tem tematikam v prihodnje nameniti več pozornosti. Izobraževalne ustanove, zlasti organizatorji neformalnih izobraževalnih tečajev za odrasle, so ključne pri ohranjanju, prenosu in razvoju znanja o pridelavi zelišč. V zeliščni industriji takšne institucije delujejo kot njihovi sestavni deli, ki povezujejo znanje, strokovnjake z različnih področij, in z različnimi pogledi, izobrazbo, ambicijami in iz različnih starostnih skupin. Poleg tega bi bilo treba okrepiti prenos znanja na mlajše generacije pridelovalcev zelišč in spodbuditi medvrstniško učenje.

Poleg tega smo ugotovili, da je pridelava in predelava zelišč dobra priložnost za ponovno uporabo svežega rastlinskega materiala po destilaciji, ki se lahko kompostira ali pa uporabi kot surovina za proizvodnjo peletov za ogrevanje. To je še posebej pomembno v smislu zapiranja snovnih zank v procesu pridelave in predelave zelišč ob upoštevanju načel krožnega gospodarstva oziroma biogospodarstva.

SMERNICE ZA MALA IN SREDNJE VELIKA PODJETJA

Načrt za izvajanje poslovnega modela, ki je na naslednji strani prikazan grafično sestavljajo posamezni koraki za izvajanje poslovnega modela v praksi. Nekateri poslovni modeli so še vedno na samem začetku in zato potrebujejo prehoditi vse korake. Drugi poslovni modeli so že naprednejši in se nahajajo nekje na sredini izvedbenega načrta. Grafika je prikazana splošno, tako da je mogoče posamezne korake sprejeti za vsak poslovni model, neodvisno od njegove stopnje razvoja. Rezultat tega so poslovni načrti, ki so po vsebini enaki, vendar so različno dolgi. Poslovne načrte je tako mogoče primerjati med seboj. V naslednjem poglavju bodo posamezni koraki izvedbenega načrta podrobneje obravnavani in prilagojeni na izbran poslovni model.

OPIS IZVEDBENEGA NAČRTA ZA POSLOVNI MODEL #2: ZELIŠČNO POMIRJEVALNO SREDSTVO

1. Izvedbeni načrt se **začne** z izbiro poslovnega modela - v tem primeru poslovnega modela za izdelek zeliščno pomirjevalno sredstvo. V tem koraku je potrebno vzpostaviti vizijo poslovnega modela in nadaljevati z oblikovanjem poslovne strategije.
2. **Drugi korak** je načrtovanje. Opraviti je treba raziskave okolja in trga ter raziskave surovin. Pri konkretnem poslovnem modelu je potrebno opraviti raziskave, katera zelišča ali zeliščne izvlečke je najbolje uporabiti za proizvodnjo zeliščnega pomirjevalnega sredstva. Povezovanje in izmenjava znanja ter praktičnih izkušenj med pridelovalci in predelovalci zelišč je lahko v veliko pomoč pri tovrstnih raziskavah. Analiza poslovnega okolja mora vključevati pravni okvir v izbrani državi, prav tako tudi analizo obstoječih mrež in združenj in konkurenčnih podjetij. Tržne raziskave morajo vključevati analizo različnih proizvajalcev, kakovosti njihovega izdelka in količin, ki jih lahko proizvedejo. V tem koraku se je potrebno začeti povezovati z različnimi deležniki. Potrebno je zagotoviti povezavo med pravnimi subjekti, ki so ključni za realizacijo vizije in strategije poslovnega modela (politični okvir, izobraževalni sektor, raziskovalne ustanove, ...)
3. **Tretji korak** vključuje financiranje. Potrebno je razmisliti o iskanju sponzorjev oziroma vlagateljev za podporo raziskav in razvoja izdelka. V tem koraku je ključno, da se preuči možnosti prijave za državno financiranje raziskav in razvoja ter razvoja izdelka.
4. **Četrti korak** vključuje iskanje partnerjev za sodelovanje in izvajanje poslovnega modela. Potrebno je poiskati ustrezne partnerje za raziskave in razvoj ter partnerje za razvoj izdelka. V tem koraku se lahko izkoristi obstoječa strateška partnerstva za raziskave in inovacije.
5. **Peti korak** vključuje razvoj izdelka. Za izdelek morajo biti določeni minimalni higienski standardi in zahteve živilske tehnologije. Analiza trga mora vključevati študije oblikovanja ter zahteve trga in kupca. Potrebno je opredeliti ciljno skupino za izbran izdelek za ciljno trženje. Prav tako je potrebno registrirati lastninsko pravico in patent za izdelek. Pri tem so lahko v pomoč praktična navodila, ki so jih pripravili v Pisarni za prenos znanja na Univerzi v Ljubljani. Povezava do spletne strani: <https://repozitorij.uni-lj.si/Dokument.php?id=I20062&lang=slv>
6. **Šesti korak** vključuje financiranje uvedbe izdelka na trg. Potrebno je določiti ciljne stroške uvedbe izdelka na trg.
7. **Sedmi korak** vključuje tržno zrelost izdelka. V tej fazi se mora začeti izvajati promocija izdelka. Ključno je, da se pri tem uporabi vse socialne medije. Promocija izdelka naj bo usmerjena v ciljno skupino. Priporočljivo je poiskati vplivneže z visokim številom ciljnih skupin za promocijo izdelka. Prav tako je priporočljivo tudi poiskati podjetja, ki se zanimajo za prodajo izdelka.
8. **Zadnji korak** vključuje zagon proizvodnje in prodaje izdelka. V tej fazi je potrebno imeti vzpostavljen sistem nadzora kakovosti. Nujno je, da je spremljanje kakovosti izdelka redno.

ABOUT US

You want to know more details about our project?

Please find more detailed documents on our homepage:
www.alpine-space.eu/alpbioeco

Interested in the latest news?
Subscribe to the newsletter on our website.

Follow us on:

AlpBioEco
#AlpBioEco

AlpBioEco

YouTube AlpBioEco

Please
contact us,
we will be
happy to
advise you!

CONTACT

Anna Bäuerle ||| Project coordination ||| EU Interreg Project AlpBioEco ||| alpbioeco@sigmaringen.de

PROJECT PARTNERS

PROJECT FUNDERS

EUROPEAN UNION

This project is co-financed by the European Regional Development Fund (ERDF) through the Interreg Alpine Space programme.
Support from the European Union:
1.820.666 €

Federal Ministry
of the Interior, Building
and Community

This project is funded by the "Federal Transnational Cooperation Programme" of the German Federal Ministry of the Interior, Building and Community